

Beleidsregels stimulering parttime werk Gemeente Wageningen 2023

Het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Wageningen, gelet op:

- artikel 31 lid 2 onder j van de Participatiewet;
- artikel 7 van de Participatiewet.

Mede gelet op titel 4.3 van de Algemene wet bestuursrecht;

Overwegende:

- Dat door de gemeente Wageningen in de periode van 1 oktober 2017 tot en met 31 december 2019 uitvoering is gegeven aan het onderzoek Vertrouwen Werkt bij de uitvoering van de Participatiewet;
- Dat door de gemeente Wageningen in de periode 1 oktober 2020 tot 1 oktober 2022 een voortgezet experiment is uitgevoerd met het stimuleren van parttime werk voor alle inwoners met bijstand;
- Dat in deze projecten is gebleken dat het stimuleren van parttime werk in de bijstand positieve effecten heeft voor de deelnemers, voor de arbeidsmarkt en op de omvang van gemeentelijke bijstandslasten;
- Dat de gemeente parttime werk daarom blijvend wil stimuleren met ondersteuning van een premieregeling, waardoor parttime werk voor de deelnemers ook financieel positief wordt beloond;
- Dat het gewenst is beleidsregels vast te stellen voor de uitvoering van deze stimuleringsregeling;

Besluit vast te stellen de volgende beleidsregels:

Beleidsregels 'Stimulering parttime werk gemeente Wageningen 2023'

Artikel 1. Begrippen

1. In deze beleidsregels wordt verstaan onder:
 - a. Deelnemer: een inwoner van de gemeente Wageningen die jonger is dan de AOW-gerechtigde leeftijd en die een uitkering levensonderhoud ontvangt ingevolge de Participatiewet, een uitkering op grond van de Inkomensvoorziening voor oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) of een uitkering op grond van de Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ);
 - b. Inkomsten uit arbeid: inkomsten uit arbeid in loondienst of uit werkzaamheden uit eigen onderneming c.q. zelfstandige en/of bedrijfs- of beroepsmatige werkzaamheden op bescheiden schaal;
 - c. Premie parttime werk: het bedrag dat door de gemeente op grond van deze beleidsregels aan de deelnemer wordt toegekend, ter stimulering van de arbeidsinschakeling, als bedoeld in artikel 31, lid 2, onder j van de Participatiewet;
 - d. Verordening: de Re-integratieverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ Wageningen 2022;
 - e. Wettelijke vrijlatingsregelingen: de regelingen omtrent het vrijlaten van inkomsten zoals geregeld in de Participatiewet (artikel 31, lid 2, onder n, r, of y);
 - f. Wet: de Participatiewet.
2. De overige begrippen in deze beleidsregels worden in dezelfde betekenis gehanteerd als in de wet en in de verordening.

Artikel 2. Voorwaarden premie parttime werk

1. Het college verstrekt aan de deelnemer – behoudens het hierna bepaalde in lid 3 en het bepaalde in artikel 4 - halfjaarlijks een premie parttime werk als de deelnemer in de voorgaande zes maanden inkomsten uit arbeid heeft ontvangen.
2. De premie parttime werk wordt voor alle deelnemers twee keer per jaar uitbetaald.
3. Er wordt geen premie parttime werk verstrekt als:
 - a. Aan de deelnemer op grond van het niet voldoen aan zijn arbeids- of re-integratieverplichtingen (artikel 9 van de wet) een maatregel werd opgelegd (artikel 18 van de wet); of
 - b. Als de deelnemer op grond van het niet voldoen aan de inlichtingenplicht (artikel 17, lid 1 van de wet) een bestuurlijke boete werd opgelegd (artikel 18 a van de wet).

Dit geldt bij a. voor de duur van de opgelegde maatregel en bij b. voor een periode van maximaal 12 maanden vanaf de datum van het opleggen van deze maatregel of de boete.

4. Het college geeft voor de in het vorige lid van de premie parttime werk uitgesloten deelnemer, indien mogelijk en redelijk, toepassing aan de algemene vrijlatingsregeling gericht op arbeidsinschakeling (artikel 31, lid 2 onder n, van de wet).

Artikel 3. Hoogte premie

1. De hoogte van de premie parttime werk wordt vastgesteld aan de hand van de inkomsten die de deelnemer in de voorafgaande zes maanden heeft verdiend en met de toekenning van de bijstandsuitkering zijn verrekend:
 - a. De premie parttime werk bedraagt (samen met de toegepaste vrijlating) 25% van het over deze periode met inkomsten uit arbeid verdiende inkomen.
De premie heeft een maximum opbouw per maand van 1/12 deel van het afgeronde bedrag dat aan te verstrekken premies ex. artikel 31, lid 2, onder j, van de wet per jaar kan worden toegekend.
 - b. De over het inkomen eventueel nog te ontvangen vakantiegeld wordt voor de berekening van de premie parttime werk buiten beschouwing gelaten;
 - c. Op de premie parttime werk worden de voor de deelnemer toegepaste wettelijke vrijlatingsregelingen in mindering gebracht;
 - d. Voorts worden de premies die aan betrokkene op grond van andere gemeentelijke premieregels zijn of worden verstrekt op de premie parttime werk in mindering gebracht. Dit betreft o.a. de premieregeling vrijwilligerswerk, de premieregeling onbetaalde arbeid en de uitstroompremie.
2. Voor gehuwden geldt dat het bepaalde in het vorige lid voor hen tezamen geldt.

Artikel 4. Jongeren

1. Aan de deelnemer jonger dan 27 jaar die inkomsten uit arbeid heeft ontvangen en uitstroomt uit de bijstand dan wel de 27-jarige leeftijd bereikt, verstrekt het college eenmalig een premie conform de berekeningswijze in artikel 3 en met in achtneming van lid 2 van dit artikel.
2. Deze aan deze jongeren te verstrekken premie wordt berekend over de periode van zes maanden voorafgaande aan de datum waarop betrokkene uitstroomt c.q. de datum waarop betrokkene de 27-jarige leeftijd heeft bereikt.

Artikel 5. Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze beleidsregels treden met terugwerkende kracht in werking op 1 januari 2023 onder gelijktijdige intrekking van de 'Beleidsregels stimulering parttime werk gemeente Wageningen 2022'.
2. Deze beleidsregels worden aangehaald als: 'Beleidsregels stimulering parttime werk gemeente Wageningen 2023'.

Aldus vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders op 21 maart 2023.

burgemeester en wethouders van Wageningen,

*de secretaris,
J. de Wit*

*de burgemeester,
F. Vermeulen*

Toelichting Beleidsregels stimulering parttime werk Gemeente Wageningen 2023

1. Inleiding

De wens om parttime werken in de bijstand verder te stimuleren is een belangrijke opbrengst van het door de gemeente Wageningen uitgevoerde bijstandsonderzoek Vertrouwen Werkt. In het nadien voor alle mensen met bijstand door de gemeente uitgevoerde stimuleringsproject parttime werk is dat opnieuw bevestigd. Deze experimentele stimuleringsregeling, die gold in de periode 1 oktober 2020 tot 1 oktober 2022, werd dan ook positief geëvalueerd.

De gemeente kiest op basis van deze ervaringen ervoor om parttime werken blijvend te willen stimuleren. Daarom zijn deze beleidsregels vastgesteld. Deze beleidsregels volgen in hoofdlijn de beleidsregels van de experimentele regeling. Op basis van opgedane ervaringen zijn de beleidsregels op onderdelen beperkt aangepast en is de toelichting aangevuld.

Parttime werken kan een toegevoegde waarde hebben als stap naar volledige uitstroom naar werk, maar ook als invulling van maatschappelijke en economische participatie zo lang als volledige uitstroom naar werk (nog) niet mogelijk is. Parttime werken heeft voordelen o.a. door het kunnen leveren van

een bijdrage naar vermogen, het hebben van verantwoordelijkheden door werk, sociale contacten en de eigen ontwikkeling die werk met zich brengt. Parttime werk geeft een concrete bijdrage aan de re-integratie van mensen door het werk dat wordt gedaan en de ontwikkeling die betrokkenen daardoor meemaken. Daarmee draagt parttime werk bij aan de arbeidsinschakeling op grond waarvan de gemeente een premie kan verstrekken. Ook kan er in combinatie met parttime werken op of naast het werk worden geleerd. Het vergroten van aanbod aan parttime werkenden sluit ook aan bij vragen in de regionale en lokale arbeidsmarkt, waarin door werkgevers gezocht wordt naar mensen die op parttimebasis inzetbaar zijn voor werk. Met het verwerven van eigen inkomsten daalt ook het beroep dat mensen doen op de bijstand en dalen de kosten hiervan. Dit is in het voordeel van de gemeente omdat dit de bijstandslasten laat dalen.

De gemeente Wageningen vindt het belangrijk om parttime werk in de bijstand te bevorderen en wil dit ook financieel stimuleren, zodat parttime werk ook loont.

Met deze stimuleringsregeling wordt beoogd dat zoveel mogelijk mensen uit de bijstand die daartoe in staat zijn door parttime werk participeren. De gemeente zet dit in omdat zij verwacht dat het stimuleren van parttime werk positief is voor de mensen zelf, voor de arbeidsmarkt en voor het beperken van de kosten van de bijstand.

2. De stimuleringsregeling premie parttime werk

- de premiereregeling

De stimuleringsregeling houdt in dat het college aan de deelnemers van deze regeling een premie parttime werk verstrekt. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de in de Participatiewet opgenomen mogelijkheid tot het verstrekken van premies.

Bij het ontwerp van de Wageningse premiereregeling is gebruik gemaakt van de eerder in Amsterdam ontwikkelde premiereregeling voor het bijstandsexperiment, dat daar werd uitgevoerd. Overleg tussen het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de gemeente Amsterdam over het Amsterdamse experiment heeft duidelijk gemaakt dat de hier uitgewerkte opzet van de premiereregeling voor het stimuleren van parttime werk past binnen de kaders van de Participatiewet.

De premies die op grond van artikel 31, lid 2, onder j, van de Participatiewet kunnen worden verstrekt kennen een wettelijk maximum per jaar en kunnen ten hoogste twee keer per kalenderjaar worden verstrekt. Deze premies worden fiscaal niet tot de inkomsten gerekend, waardoor dit geen gevolgen heeft voor de aanspraken op bijv. de huur- en zorgtoeslag. Dit is een belangrijk voordeel van het gebruik van deze premies. Doordat premies ten hoogste twee keer per jaar mogen worden toegekend is het maandelijks betalen van een premie op parttime werken niet toegestaan.

- Doelgroep van de premiereregeling parttime werk

De doelgroep voor de premiereregeling zijn alle inwoners die een bijstandsuitkering ontvangen op grond van de Participatiewet. Inwoners met een uitkering op basis van de IOAW of de IOAZ worden daartoe ook gerekend. Personen die gebruik maken van ondersteuning op grond van de BBZ-regeling (ondersteuning zelfstandigen) worden niet gerekend tot de doelgroep van deze premiereregeling voor parttime werk.

Het door het college beoogde doel is dat zoveel mogelijk bijstandsgerechtigden die daartoe in staat zijn en nog niet kunnen uitstromen, tijdens de bijstand parttime werkzaamheden gaan verrichten.

Personen die inmiddels de AOW-gerechtigde leeftijd hebben bereikt (en bij ontbreken van een volledige AOW-uitkering ook recht kunnen hebben op bijstand) worden niet tot de doelgroep van deze regeling gerekend.

- Berekening en betaling premies

Voor een goede uitvoerbaarheid van de regeling wordt ervoor gekozen om twee keer per jaar op een vast moment de premies te berekenen en uit te betalen. De premie parttime werk zal twee keer per jaar worden uitbetaald. Eén keer in maart en één keer in september. Verrekening van inkomsten uit arbeid met de bijstand vindt vaak achteraf plaats, waardoor er nog mutaties worden verwerkt in de eerste twee maanden na afloop van een periode. Een eerder betaalmoment van de premie is daarmee onwenselijk, omdat dit tot veel herberekeningen zou leiden.

- Uitsluitingsmogelijkheid premiereregeling parttime werk

Door deze stimuleringsregeling voor parttime werk kan nadeel ontstaan als mensen die kunnen uitstromen uit de bijstand zich daarvoor te weinig inspannen. In de stimulerings-regeling is om deze reden de bepaling opgenomen dat het college kan besluiten geen premie parttime werk meer te verstrekken. De eerder geldende experimentele beleidsregels gaven nog een opsomming van de omstandigheden waarin het college dit besluit neemt. Dit is in deze beleidsregels vereenvoudigd. Voor deelnemers gelden de arbeids- en re-integratieverplichtingen, zoals individueel bij beschikking worden opgelegd. Ook geldt voor deelnemers de inlichtingenplicht. Deelnemers hebben de plicht om feiten en omstandigheden die van invloed kunnen zijn op de arbeidsinschakeling of het recht op bijstand aan de gemeente te melden. In de beleidsregels is nu opgenomen dat bij het opleggen van maatregelen op basis van het niet naleven van deze verplichtingen of het opleggen van een boete vanwege het schenden van de inlichtingenplicht ook geen premie meer wordt verstrekt. Hierdoor wordt de grond van eventuele uitsluiting van de premie eenduidig en volledig gekoppeld aan de individueel opgelegde arbeids- en re-integratieverplichtingen en de inlichtingenplicht. Het uitsluiten van de premieregeling geldt voor de periode waarover een maatregel werd opgelegd of bij een boete voor een periode van maximaal van 12 maanden. Na deze periode wordt het toekennen van de premie bij inkomsten uit arbeid tijdens de bijstand dan hervat. De periode die in concrete gevallen bij een boete wordt opgelegd wordt in de boete beschikking vastgelegd.

Het college geeft voor deze van de premie parttime werk uitgesloten deelnemers indien mogelijk en redelijk wel toepassing aan de algemene wettelijke vrijlatingsregeling. Dit is de vrijlating van 25% van de inkomsten tot een maximum van 1/12 van de maximale jaarlijkse vrijlating per maand, gedurende maximaal zes maanden. Deze wettelijke vrijlating kan eenmaal worden toegepast.

Door de uitsluitingsmogelijkheid voor de premie heeft het college – samen met de regels over de verplichtingen in de Participatiewet voor iedere betrokkene – voldoende instrumenten in handen om eventuele nadelige effecten van deze stimuleringsregeling op te vangen. Onnodig langdurig beroep op de bijstand kan zo afdoende worden beperkt.

- Grondslag premieberekening

Bij de stimuleringsregeling wordt de hoogte van de te betalen premie parttime werk afhankelijk gemaakt van het verdiende inkomen uit arbeid. Onder inkomen uit arbeid wordt hier ook begrepen de inkomsten uit zelfstandig ondernemerschap en/of inkomsten uit beroepsmatige of bedrijfsmatige werkzaamheden. Tot deze inkomsten worden niet gerekend inkomsten die niet uit eigen arbeid worden verkregen, zoals inkomsten uit alimentatie of inkomsten uit het verhuren van de eigen woning, vermogensinkomsten enz.

Het college beoogt een voor deelnemers en voor het verwerkingsproces eenvoudige, goed toepasbare, administratief eenvoudige en begrijpelijke regeling. Daarom wordt bijvoorbeeld het eventuele vakantiegeld niet bij de inkomsten betrokken.

De premie heeft een maximum opbouw per maand van 1/12 deel van het afgeronde bedrag dat aan te verstrekken premies ex. artikel 31, lid 2, onder j, van de Participatiewet per jaar kan worden toegekend. Het maandbedrag wordt naar beneden toe afgerond op een veelvoud van €10. Hiermee wordt ook geborgd dat het maximale premiebedrag niet wordt overschreden. De hoogte van de premie is bepaald op 25% van de inkomsten. Met deze hoogte wordt de prikkelwerking om inkomsten uit arbeid te verdienen zoveel mogelijk versterkt. De maximale premie beweegt hierdoor mee met de jaarlijks door het Ministerie vastgestelde maximale bedrag. Voor 2023 is door het Ministerie vastgesteld op € 2934 per jaar. Het premiebedrag wordt naar beneden afgerond op een veelvoud van €10. De maximale premie in 2023 is hiermee €240 per maand.

Rekenvoorbeelden ter illustratie

Inkomsten uit arbeid per maand	Maandelijkse premie (25% van inkomsten)	Hoogte halfjaarlijkse premie (na 6 maanden)
€960,- (maximum)	€240,- (maximum)	€1.440,- (maximum)
€500,-	€125,-	€750,-
€120,-	€30,-	€180,-

Door de berekening eenvoudig te houden is voor alle deelnemers goed te zien wat zij aan halfjaarlijkse premie kunnen verwachten. Voor het berekenen van de premies is ook een proefberekening mogelijk, waarmee inkomensmedewerkers van de gemeente voor de deelnemer op individueel niveau kunnen nagaan hoeveel premie parttime werk zij opbouwen in een bepaalde maand. Dit kan verhelderend zijn zeker als bij deelnemers ook andere bijzondere punten spelen, zoals bijvoorbeeld het gebruik van andere vrijlatingsregelingen of het verwerken van andere met de bijstand te verrekenen inkomsten uit

alimentatie. In deze proefberekening worden dan de relevante gegevens van betrokken deelnemer ingevuld, aan de hand waarvan wordt getoond hoeveel premie parttime werk zij opbouwen in de maand.

Specifiek voor de berekening van de premie bij de IOAW- en de IOAZ-uitkeringen wordt opgemerkt dat bij de premieberekening wordt uitgegaan van de netto-inkomsten uit werk, zoals ook bij de gewone bijstandsuitkering het geval is. Dit om voor deze uitkeringen - die een bruto berekeningsystematiek kennen - bij gelijke inkomsten dezelfde premie te berekenen als voor inwoners met een gewone bijstandsuitkering.

- Samenloop vrijlatingsregelingen

De Participatiewet kent drie regelingen voor gedeeltelijke vrijlating van inkomsten:

- a. de algemene vrijlatingsregeling (voor personen vanaf 27 jaar)

De tekst hiervan luidt (artikel 31, lid 2, onder n, van de Participatiewet): Inkomsten uit arbeid tot 25 procent van deze inkomsten, met een maximum van [vastgesteld bedrag] per maand, voor zover hij algemene bijstand ontvangt, waarbij voor een persoon die de pensioengerechtigde leeftijd nog niet heeft bereikt geldt dat die inkomsten gedurende ten hoogste zes maanden niet tot de middelen worden gerekend en dat dit naar het oordeel van het college moet bijdragen aan zijn arbeidsinschakeling

- b. de vrijlatingsregeling voor alleenstaande ouders (voor alleenstaand ouders vanaf 27 jaar met een kind tot 12 jaar)

De tekst hiervan luidt (artikel 31, lid 2, onder r, van de Participatiewet): inkomsten uit arbeid van een alleenstaande ouder tot 12,5 procent van deze inkomsten, met een maximum van [vastgesteld bedrag] per maand, gedurende een aaneengesloten periode van maximaal 30 maanden, voor zover hij algemene bijstand ontvangt, ingeval:

- 1°. hij de volledige zorg heeft voor een tot zijn last komend kind tot 12 jaar,
- 2°. de periode van zes maanden, bedoeld in onder n, is verstreken, en
- 3°. dit volgens het college bijdraagt aan zijn arbeidsinschakeling;

- c. de vrijlatingsregeling voor mensen met een medische urenbeperking (ongeacht leeftijd)

De tekst hiervan luidt (artikel 31, lid 2, onder y van de Participatiewet): inkomsten uit arbeid van een persoon die medisch urenbeperkt is tot 15 procent van deze inkomsten uit arbeid, met een maximum van [vastgesteld bedrag] per maand, voor zover hij algemene bijstand ontvangt, tenzij onder n of r van toepassing is.

In de stimuleringsregeling is opgenomen dat bedragen die aan deelnemers zijn of worden verstrekt op basis van een van de vrijlatingsregelingen in mindering worden gebracht op de premie. Dit geldt voor alle duidelijkheid ook voor eventuele toekomstige verruimingen van deze wettelijke regelingen. De te verstrekken premie kan nooit een negatief bedrag zijn. Daarmee is de voor deelnemer de "meest voordelige regeling" hierbij het uitgangspunt.

Bij het gebruik van de wettelijke vrijlatingsregelingen bestaat voor de deelnemer het voordeel dat in de maand meer inkomen binnenkomt. Deze vrijlatingen worden namelijk per maand verrekend en verhogen direct het maandinkomen. Het vrijgelaten bedrag is wel fiscaal inkomen. In bepaalde gevallen en afhankelijk van de hoogte van het inkomen kunnen hierdoor effecten ontstaan op toeslagen en andere inkomensafhankelijke regelingen. Het is bekend dat deze effecten zich in de praktijk vooral door gehuwden/samenwonenden en inkomsten hoger dan ongeveer € 500,- per maand. Evenwel blijkt dit een complexe materie die afhankelijk is van meerdere persoonlijke omstandigheden van betrokkenen en waar de rijksoverheid vereenvoudiging zou moeten bieden. De gemeente kan betrokkenen wijzen op deze effecten, maar kan deze niet wegnemen. Het is aan de betrokkene (in het bijzonder bij de regelingen b. en c.) dan de afweging of deze gebruik wenst te maken van deze vrijlatingsregelingen of voorkeur geeft aan het (volledig) gebruik maken van de stimuleringsregeling parttime werk.

Het is het voornemen van het college om geen gebruik te maken van de toepassing van de algemene vrijstellingsregeling zo lang als betrokkenen gebruik maakt van de stimuleringsregeling. Dit betekent ook dat de wettelijke vrijlating beschikbaar blijft voor uitstroombondersteuning van mensen met een zeer beperkt inkomen boven de bijstandsnorm, zoals dit ook geldt voor mensen die uitstromen uit de bijstand, die tijdens hun bijstand geen inkomsten uit werk.¹

1) Zie hierbij ook de uitspraak van de Centrale Raad van Beroep, d.d. 24 augustus 2021, ECLI:NL:CRVB:2021:2146.

Wel zal het college - indien redelijk en mogelijk - de wettelijke regeling toepassen als de deelnemer vanwege het bepaalde in artikel 2, lid 3 werd uitgesloten van de stimuleringsregeling.

- Samenloop andere premieregelingen

Er is ook samenloop mogelijk tussen het verrichten van parttime werk en vrijwilligerswerk en/of onbetaalde arbeid en eventuele uitstroompremies. Ook hiervoor is bepaald dat op de premie parttime werk de verstrekte premies uit andere regelingen in mindering komen. De premie parttime werk kan nooit een negatief bedrag zijn. Ook hier geldt dat daarmee voor deelnemer de "meest voordelige regeling" hierbij het uitgangspunt is.

- Jongeren tot 27 jaar

Aan jongeren mogen op grond van de Participatiewet geen premies worden toegekend. De gemeente heeft daartoe niet de beleidsruimte. Om jongeren toch gedeeltelijk voordeel te laten hebben van deze regeling is een specifieke bepaling toegevoegd. Deze bepaling voorziet er in jongeren die de leeftijd van 27 bereikt hebben een premie toe te kennen over hun inkomsten in de laatste zes maanden voordat zij deze leeftijd hebben bereikt. En om aan jongeren die uit de bijstand uitstromen een premie te verstrekken berekend over de laatste zes maanden voor de beëindiging van de bijstand.

3. Startdatum en duur van deze stimuleringsregeling

Deze regeling gaat in op 1 januari 2023. Daarmee sluiten de beleidsregels aan op eerdere beleidsregels en, daaraan voorafgaand, de einddatum van het experiment parttime werk. Deze gold in de periode van 1 oktober 2020 tot 1 oktober 2022.

Opgemerkt wordt dat de landelijke overheid in het regeerakkoord heeft opgenomen te willen komen tot een verruiming van de regels over bijverdienen in de bijstand. De inhoud hiervan en de termijn waarop deze verruiming tot stand gaat komen is nog onbekend. Opgemerkt wordt dat het in de rede ligt dat bij het tot stand komen van een verruimde landelijke regeling door de gemeente Wageningen ook beoordeeld wordt of deze gemeentelijke beleidsregels dan aangepast of beëindigd moeten worden.